

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 12/24 iuliu	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni; ca premiu se dau tablouri pompoze. La fia-care numeru se alutna o cöla de romanu.	Pretiuu pentru Austri'a pe iul.-dec. 5 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe iul.-dec. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 28.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 21, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870
---	---	---	------------------------------	--	--	---

Alesandru Mocioni.

Suntemu mandri, avendu placut'a ocaziune d'a poté infirá mai departe cunun'a frumoza, ce decorá d'atâte ori, cu caractere nobile si romanesci, colónele acestei modeste foi.

Candu adaugemu la acésta cununá pretioza o nóua flóre, nu facemu alta, decâtu spunemu natiunii romane, i-spunemu cu fericire: Bucura-te! frumoza fiica a Daciei traiane, cá numerulu braviloru tei cresee; cresee legionulu inarmatu cu spad'a luminei si prevediutu cu scutul virtutii, acelu legionu, carele este chiamatu sê alunge doliulu, ce apésa adi crinii faciei tale maretie, si sê reverse preste albulu fruntii tale majestóse radiele fericirii si prosperitatii eterne!

Cine, dintre acei ce pórtá in sinulu loru vr'o schintea de interesu pentru cursulu causerloru nóstre politice-natiunale; cine nu cunosce numele dlui Alesandru Mocioni; cine n'a audítu de junele si energiculu aperatoru alu drepturiloru si libertátiloru poporului, de fíiulu democratíei adeverate, de eminentulu oratoru si eruditulu romanu, carele sciù, prin elocinti'a si fineti'a graiului seu, sê farmece si, prin poterea logiceii si a argumintelor sale, sê insufle uimire si respectu adversariloru sei.

Natiunea romana se póte mandrí de unu

asemene fíiu, cum este dlu Alesandru Mocioni! — dícea mai de una-di, un'a dintre foile magiare, cari n'afflau cuvinte destule pentru a apretiá deplinu oratori'a, intieleptiunea política si eruditiunea lui solida, manifestate prin celebrulu seu discursu rostitu in favórea libertatii si autonomíei municipale.

Da, poti fi mandra natiune romanésca si mai alesu tu, generatiune tinera, poteti fi mandre de junele vostru fíiu si frate, de deputatulu Alesandru Mocioni care, precum cu ocaziunea deciderii a supra sortii municipieloru nóstre, asié si in cestiunea natiunala, ni-a facutu onóre prin cuventulu seu.

Credemu dar a impliní o detorintia placuta si a causá o suprindepre pré iubita onorab. nostru publicu cetitoriu, publicandu in numerulu presinte portretulu acestui barbatu stimatu de intrég'a natiune, si adaugéndu la ilustrarea acestui portretu si câte-va date biografice din viétii'a dinsului.

Scimu pré bine, cá acésta publicatiune va displacé chiar barbatulu despre care vorbimu, cá-ci modesti'a dinsului nu e compatibila cu asemene espresiune a stimei; scimu pré bine, cá elu va reprobá faptululu nostru, ma dóra se va si superá pe noi, cá-ci dinsulu e de parere,

câ „portretele si biograffele ómeniloru sunt a se publicá numai dupa mórtea loru;“ — sê ni permita totusi, ca noi, cu ocaziunea acést'a, sê ni potemu face detorinti'a, implinindu o dorintia generala a publicului romanu!

Priviti, lectori amati, la icón'a, ce ilustra numerulu presinte alu acestei foi, si veti aflá in ea simpaticcele espressiuni ale portretului dlui Alesandru Mocioni, unu membru alu celebrei familie Mocioniane, despre care vomu avé onóre a vorbí de alta-data.

Nascutu in 4 noemvre 1841, in capital'a Ungariei, elu si-fece aici studiele gimnasiale si, ascultandu in Pest'a si Vien'a sciintiele juridico-polítice, si-castigà, la universitatea din Gratiu, laurii de doctoru in drepturi.

Talentele lui eminente, insocite d'o diligintia constanta si favorite d'o fericita puse-tiune materiala a parintiloru lui, croira junelui nostru Alesandru o cariera intinsa, fecunda, preserata nu numai cu spini ci si cu flori; ele i-destinara o missiune dintre cele mai sublime, missiunea d'a portá susu si cu onóre flamur'a esistintiei si libertâtii poporului romanu, contra nedreptiloru ce nu se sfiescu a calcá cele mai sacre drepturi omenesci.

E bine, gentilulu nostru june a intielesu siópt'a destinatiunii sale, care i-spunea in tonu de gele si de imbarbatare: Audi, cum geme natiunea ta, audi suspinele patriei tale; audi, cum ele striga dupa ajutoriulu dragiloru sei ffi: lumina, libertate si independintia ceru ele: gata-te, pasa si le ajuta!

Elu s'a gatatu, a plecatu, condusu de spí-retulu luminei, si inainta cu curagiulu vultu-rului pre campulu luptei mari, pentru dreptu-rile eterne ale omului si ale natiunii romane. In foculu luptei parlamentare e dinsulu, candu vi-presintâmu aceste liniamente anguste din cadrulu vietiei lui june.

Domnedieu sê incoroneze lupt'a lui cu laurii succesului fericitu!

Mihaiu Eroulu in Turci'a.

Siede inganfatu sultanulu, p'alu seu tronu de stralucire,

Si 'n turbare astfelu dîce catra Sinanu si ostire:

„Prindeti suliti'a in mana, turci voinici! ve inarmati,

„Si setosi de lupta, prada — tiér'a lui Mihaiu luati,

„Aduceti legati prunci, mame, pre Mihaiu in fruntea loru;

„Câ-ci ne 'ntuneca marirea, acestu micu si slabu poporu.

„La Calugareni in campuri semilun'a sburatóre

„A pierdutu multu din lumina, ca si lun'a langa sóre!“

— Arm'a suna, turci se 'nsîra, si pe unde se ivescu,
Sate, tiérine-aurie, in cenusia se 'nvescu.

Sinulu mamei se strapunge, de la pruncii sugatori
Riu de sange se revérse peste campulu fara flori.

Gemetulu si plansulu tieiei pana la Mihaiu strabate,
Care 'n nobilulu seu sufletu flacarandu de libertate,
Astfelu dîce si suspina de pe tronu-i auritu:

„Fрати, romani! tiér'a ne chiama; dreptulu ei e asu-
pritu;

„Mandrulu nostru dulce nume, e hilitu de unu pa-
ganu;

„Apele-au rosítu de sange, si noi stâmu cu mana 'n
sinu!

„D'aveti nobila sentîre, d'aveti sufletu de marire:

„Radicati stégulu din tîna, candu natiunea o 'nperire;

„Prin vâi trambiti'a resune, taie palosiulu prin munti,

„Suliti'a cea otravita intre in dusimanii crunti!

„Câ-ci viéti'a in sclavia, e unu traiu pré rusînosu:

„Nu vremu a traí 'n rusîne, liberi vomu mori voiosu!“

D'abie dinsulu vorb'a si-gata, piepturi ardu de res-
bunare;

Tricoloru 'n ventu se 'ndóie, suna mersu de 'mbar-
batare;

Bravi voinici, smei la putere, sub drapele se unescu,
Inaintea loru se 'naltia, p'unu calu sprintenu, voini-
cescu

Mandrulu vodasi-i conduce. Arme, tunuri dau resunu
Muntii prin ecou de hohotu mórtea turciloru o spunu.

Cum furtun'a se arunca, mana norii grei de ploia,
Astfelu oatea romanésca bate, taia si despoia.

Sinulu lui Mihaiu s'aprinde d'o virtute din betrani,
Si incununatu de 'nvingeri, calca 'n tiéra la pagani,
P'unde calca, spad'a culca, codrii gemu si muntii
plangu;

Curtile in Nicapoi'a tóte 'n flacare se stingu.

Sangele pe strate curge ca parîie defundate;

Nu s'aude decâtu vaiuri intre tîpete turbate;

Fragedele turce 'n gele pre pamentu se tîraescu,

Tóta tiér'a se 'ngrozescu cu 'mperatulu seu turcescu,

Câ-ci barbarulu nu cutéza pe Mihaiu a-lu intalni,
C'a romanului manía greu se póte molcomi!

Trupuri mórte peste tiéra, peste vâi si peste stance;

Corbii se hranescu din ele si s'adapa 'n lacu de sange.

Sórele de fumu palescu, peste ceriulu mandru-azuru,

Ca si cum ar vré sê dîca, câ acum ar fi destulu.

Dar Mihaiu in resbunare, tiér'a vrea sê o stirpésca,

Déca nu veniá solire astfelu sê mi-lu domolésca.

„Dómne! mare esti si tare; tíer'a in ruine jace,
 „Imperatul ti-da daruri si te róga sê faci pace!“
 — „N'am voiitu eu nici odata, ca si voi, sê fiu dus-
 manu,
 „Ci sê scapu numai romanulu de sub jugulu de tí-
 ranu!“
 — Ostea cu Mihaiu se 'ntórece; dara câtu elu a traitu,
 Turcu in tíer'a romanésca sê mai între n'a doritu.
 Vasiliu Budescu.

Ultimele mominte ale unei monarchie.

Am cetitu unde-va unu episodulu istoricu, care vinu a-lu enará.

Faptele istoriei se repetiescu; ele potu diferi in forma, in rezultate inse de multe-ori se unescu.

Ce s'a petrecutu in Paris, se mai póte petrece si acolo, dar si altu-unde-va.

Suntemu in Paris. Orologiulu din Pavilonulu de l'Horloge de la Tuilerie bate ór'a prima a dñlei 24 februaru 1848. Nóptea e rece si intunecósa; numai reflexulu miriadeloru de lumine de gasu lasa intindendu-se o cétia alba a supra giganticei cetáti. Vechiulu palatu regescu, care a vediutu atâte schimbári ale fortunei, aceste Tuilerie, unde Mari'a Antoinet'a a intrigatu, conventulu a vulcanisatu si Napoleonu a despotisatu, numai ele paru si la acésta óra a aretá acea nelinisce, acea premura, acea anxietate, acea agitatie, care premerge catastrofelu de domnitori si de state, precum venturile si furtuncele premergu timpuriloru grele. Sentincele pretutindene sunt indoite, intreite. Pórt'a de la curtea cea mare e incuiata. Ferestele in tóte etagiele de la frontulu dinainte si din deretu ale castelului sunt luminate; la parteru in coridóre, ca si de a supra in ambite, se vedu luminári fugitive mergendu, trecendu si éra ivindu-se. Pe trepte, in anticamere, in antisalóne o zuzuire abié-abié inecata de degertulu poruncitoriu alu etichetei; unu mersu si unu venitu de barbati de statu, de generali, de ómeni si dame de curte, de lacái si cameriere. Pretotindene focie lungi, aspecte iritate, cautature dubióse, siusiuri, intrebári si respunsuri incerte. Unu ce misteriosu pare a se petrece in tóta cas'a.

Pregatiri de bataia in giurulu palatului. De alungulu stradei Rivoli o colóna de infanteria in arme. P'ntre spatiuri artileria cu tunurile sale. Pichete de cavaleria in strad'a St. Honoré si pana la palatiulu roialu. De alungulu Senei, pe câtu se intinde edificiuulu Louvre

si alu Tuilerieloru, asemenea armata bine postata. Si aici artileria p'ntre infanteria, si mai alesu la puntele unde cele trei poduri, Pont Royal, Pont du Carrousel si Pont des Arts, trecu in stang'a fluviului. Candu ai cautá mai de aprópe, ai poté observá ce-va somnolentia si indolentia in tienut'a trupeloru: ele mai de 48 óre au facutu servitiu ostenitoriu si neplacutu in frigu, ventu si timpu uritu. Ma cóle, in piati'a Carrousel merge pe facia si animatu. Focurile si-arunca flacar'a rosia pe spatiulu intinsu, ocupatu in tóte patru partile cu trupe de tóte speciele. In centru unu semicercu de oficeri de stabu si subalterni; in frontu o grupa de generali; la córd'a cercului unu barbatu de figura, tienuta si atitudine martiala. De sub mantel'a lasata inderetu pe umerii lati, se vede unu bogatu uniformu, ér in capu are palari'a cu pene albe a unui maresialu de Francia. Langa elu unu omu subtíre in uniform'a unui generalu-locotenente, din ale carui trasure aristocratice, fine, reci, ceva-si superbe dar firme si modeste, poti cunóscce pe Ducele de Nemours, alu doile fiu alu lui Louis Filipu. In dosulu maresialului vei observá doi civili inveliti bine in mantele si bunde, dóue radieme ale „sistemului coruptiunii“, doi, nu se scie de diumetate séu de totu, ex-ministri, domnii Guizot si Duchâtel. Alu doile ori câtu si-ar ascunde faci'a in gulerulu de la bunda: nu se platesce a te uitá la elu. Pecatulu câ de la dlu Francois Guizot nu poti vedé mai multu; câ-ci ar meritá a fi observatu mai de aprópe barbatulu, care este doctrinarismulu in pele si in carne alu sistemului constitutionalu, este personificarea fictiuniloru parlamentarie.

— Domnii mei — incepe maresialulu Bugeaud intr'unu tonu scurtu si bruscu — regele mi-a incredintiatu comand'a suprema a supra a tóta puterea armata, linia si garda natiunala din Paris. Trebe sê sírsímu cu rebelii. Voi sciti, câ cu voi in lupta nici odata n'amu ramasu batutu. Aveti grige, nu me lasati chiar acum sê-mi perdu virginitatea.

Unu risu de aplaudare a urmatu acestei glume de casarma a ducelui de Isly, précunoscutu inea sub numirea poporala de „Carcera-riulu de la Blaye“ si „macelariulu din strad'a Transnonain.“

Ci ascultati la ventulu noptii, ce murmurulu ascunsu aduce pe apa in josu de catra insul'a Cité si din cuartirele poporate, aglomerate in stang'a Senei spre Panteon si lagherate in drépt'a între otelulu de Ville, piati'a de la Bastille si bulevarde? Unu strepitu si murmurulu,

acusi mai fórte, acusi mai linu; o mestecatura de mfi de tonuri si de sunete, ce scapa acum in sute de disonuri stridente, si apoi éra-si se lovescu in gemete, vaietári si detunári, ca si candu ai audí oceanulu atlanticu lovindu selbaticu in tiermurii Bretanei. Si éra-si, ascultati cum din murmurulu monotonu se rumpe câte unu tonu articulat de „Allons enfants“, carui raspunde de alta parte „Le jour de gloire est arrivé!“ si cum o legatura de rachete fulminante fluiera in susu catra ceriu refrenulu in-mortalu: „Aux armes, citoyens!“

Maresialulu si-stringe manteu'a mai tare la umeri si díce: Vomú stá la vórba cu domnii de la baricade. Impletura dupla in pusce! Vetí primí numai decátu comandele mele, domniloru! Eumergu sê dispunu cele necesarie pentru sugrumarea rescólei.

Pe candu maresialulu, securu de invingere face planulu in Statulu-majoru, pe atunci doi barbati grabescu osteniti catra intrad'a de la curtea palatului si de acolo catra pórt'a din detretu de la pavilonulu de l'Horloge. Unulu este in uniforma de adjutantu alu regelui, celalaltu in civilu, — unu omu de statura mai mica decátu de midilocu. Elu urmaresce pe calauzulu seu, pe dlu de Berthois, catra cabinetulu de lucru alu regelui. Chiar dintr'acolo venindu doi domni, se lovescu de omulu micu mai cotu la cotu, domnii Guizot si Duchâtel, pe cari cunoscendu-i, sbîrcesce din facie unu surisu sardonicu. Ajunsu in anticamera, lu-primesce dlu de Montalivet, intendantulu civilistei, o persóna, care cautata prin ochianu o ai vedé in totulu asemene unui copilandru. De altmintere celu mai aplicatu servu alu multu laudatei sisteme, a carei logica consecintia e „Dies irae“ de asta-di. Pentru aceea docilulu si flesibilu'u curteanu nu e de condempnatu. Câ-ci tóta Europ'a „oficiala“ a laudatu sistem'a de rege cetatianu ca singur'a quintessentia a prudentiei politice; si ea a tienutu aprópe 18 ani.

— Ah, domnule Thiers — incepe dlu de Montalivet — me bucuru pré multu, câ te vedu aici. Firesce, regele nu putea sê asepte mai pucinu de la loialitatea dtale. Dar crutia pe regele.

— Sê crutiu pe regele? Prim'a mea detorintia este a-i spune adevverulu — raspunde omulu micu, dar pe care in acestu momentu lucredeau marc. Ce nu si mai potu inchipuf ómenii! Thiers, autoriulu mitologiei napoleonice in dóue-dieci tomuri gróse, si „spunetoriu de adevveru!“

Pucine minute dupa acést'a, la 2½ órc,

mitografulu napoleonieu si barbatulu de statu orleanisticu stete inaintea fiului Egalitâti, pentru care visulu regescu, ce de timpuri mai nainte lu-visase cu Dumouriez in lagerulu de la granitiile belgice, la juliu 1830 devenise realitate, realitate care asta-di éra-si erá sê tréca ca unu visu. Betranulu rege, cu o paruca bine frisata pe capu, abié putea presintí la acést'a óra, câ inca inainte de finitulu acestei díle, tóta puterea si splendórea regatului cetatianu se va impachetá intr'unu fiacru simplu si miserabilmente va luá-o la fuga. Evenemintele celoru dóue díle din urma l'au slabitu fórte pe omulu cu aprópe 75 ani in spate, dar totu-si nu l'au potutu desceptá din ametiél'a de a tiené puterea in mana; elu siedea aruncatu intr'unu fotoliu si invelitu cu totulu in flanelu.

Chiamarea lui Thiers, la ce regele s'a determinatu numai catra mediulu noptii, a fostu o concessiune ce numai cu greu o a potutu stórcé din caracterulu seu superbu, si candu chimatulu fú anunCIATU si introdusu in cabinetu, superbi'a violata si rea-dispositiunea sa dede putere betranului de a se redicá cu rapiditate din fotoliu si a-lu primí cu cuvinte aspre:

Dta cunosci starea lucrului. Am chimatulu pe dlu Molé. Elu nu vre. Am trebuitu sê me intoreu catra dta. Ai unu ministeriu gata. Am trebuintia de unu ministeriu.

— Sire, nu m'am asceptatu sê fiu chimatulu, prin urmare n'am gata nici o lista de ministri.

— Ah! vedi bine! Se díce câ dta nu mai ai voia de a intrá in cabinetu.

— In tóta intemplanca, Sire, acést'a a fostu intentiunea mea.

— Dta trebe fara amenare a-ti cautá colegi. Dta scái neplacerile ce s'au petrecutu in ministeriulu de esterne; regimulu n'are ce face; a fostu unu casu, dar efectulu fórte nefericitu. Io trebe sê-mi iau unu ministeriu din opozitiune. Ce ómeni vrei sê-mi dai? Scíu câ vei cere pe Barrot, si io n'am nimica in contra. Elu e bunu omu, dar reu musicantu, vreu sê dícu políticu. Dar presedintele cabinetului trebe sê ffi dta, éra nu Barrot. E lipsa de fermitate; io contezu pe dta.

— Dlu de Remusat?

— Pré bine.

— Dlu Duvergier de Hauranne?

— Ah! Duvergier?

— Este omu resolutu.

— Resolutu, da pe contulu meu. Del! fia.

Acesti domni sunt amicii dtale, lasa sê vina.

Asié dar, in câtu pentru persóne, amu fi in curatu. Dar in privinti'a lucrului, ce pretensiuni ai avé?

— Reform'a legeri de alegere si a parlamentului, este de o necesitate neincungiurabila. Ce se tiene de mine personalmente, n'am fostu nici-odata pentru reform'a legeri de alegere; dar trebe sê marturisimu, câ dreptulu de a alege si de a fi alesu, a fostu ceva-si pré restrinsu.

— Cu camer'a de acum io si amicii mei nu potemu guverná.

— Ah! Dta vrei disolverea camerei? Nici odata. Nu, nu me voiu invoí la acést'a nici decum. Nici odata. Cu nici unu pretiu. — Si dicêndu aceste regele, erá fórte iritatu si mergea prin casa in susu si in josu. Abié potendu-se stapaní, dîse apoi: Ceea ce-mi lipsesce acuma, sunt ministri. Cauta-mi si afla-mi ministri. Mai tardíu apoi ne vomu intielege. Io me

Alesandru Mocioni.

— Ce, dta vrei dóra a-mi dá o camera enormu de mare si unu numeru enormu de alegatori?

— Nu, 50 deputati mai multu si 150,000 alegatori mai multu, va fi pe deplinu destulu. (Si dlu Thiers acést'a o numiá a „spune regelui adeverulu!“)

— E! bine, vomu vedé.

— Acést'a inca nu e totu.

— Si ce mai vrei inca?

invoiescu intru tóte, numai la disolverea camerei nu.

— Amicii mei inse chiar la acést'a voru insiste.

— In totu casulu vreu a se anunciá in Monitoru, câ i-am chiamatu.

— Ar fi cu scopu a pune langa numele meu celu alu lui Barrot.

— Bine. Si regele se puse la més'a sa de scrisu, si lasà a-i dictá Thiers urmatóriele:

„Regele a chiamatu pe dlu Thiers, si l'a insarcinatu cu formarea unui nou cabinetu. Dlu Thiers a cerutu, a-si poté luá de colegu pe dlu Barrot, si regele s'a invoitu la acést'a.“ Pana aci au ajunsu candu suná 3 óre.

— Pe candu sê te asceptu? — întrebà Louis Filipu.

— Sire, me punu indata sê ve cautu ministri, si speru câ-i voi aflá pana in reversatulu dílei.

— Pré bine, pana atunci vreu sê dormu. Asié dar intre 8 si 9 óre?

— Inca nu ne-amu intielesu despre unu puntu principalu.

— Sciu.

— Pré firesee, câ déca nu ne vomu poté intielege, noi nu vomu intrá in cabinetu. Si atunci avemu mana libera.

— Se intielege; dar atunci si io am mana libera. — Si sunà clopotielulu, si poruncí a se tramite not'a scrisa la monitoru, apoi díse contra Thiers, care si-facuse complimentulu de a se departá: Ascépta, trebe sê-ti mai spunu, câ Bugeaud este numitu de comandante supremu peste tóta puterea armata. Mergi la elu; se afla in cuartirulu stabului generalu. Fiindu câ ti-e amicu intimu, usioru te vei intielege cu elu.

Thiers tacù nu fara pucina perplesitate.

— Ce ai? Omulu ar crede, câ numirea lui Bugeaud ti-displace.

— Sire, io iubescu fórte multu pe maresialulu, si lu-tienu de primulu militariu alu timpiloru nostri. Ma, ma... numirea lui Bugeaud este o préacuta contradictiune a intentionii Vóstre de a voi a linisce opiniunea publica prin chiamarea unui ministeriu din opozițiune.

— Ce? câ dóra nu vei voi a me despoia de spad'a mea intr'unu momentu atâtu de criticu?

— Nu. Me voiu incercá a face colegiloru mei placutu pe maresialulu.

Ajunsu Thiers in cuartirulu stabului generalu, a spusu cele ce s'a petrecutu in pavilionulu Tuilerfcloru. Semi-primu-ministrulu — câ-ci inca erá departe de a fi întregu — audi din gur'a lui Bugeaud lamentatiuni despre neajunsele armatei si despre nesuficienti'a munitiunii ce i sta la dispositiune. Cu tóte aceste maresialulu erá plinu de incredere, si fece dispositiunile sale cu securitate si certitudine. Curagiulu seu bunu incuragiá si pe dlu Thiers,

asié in câtu omulu micu merse cu óre-si care linisce a cautá ministri.

Numerulu trupeloru, de cari dispucea Bugeaud, facea sum'a rotunda de 25,000 feciori, necomputandu aci si gard'a natiunale. Maresialulu, care nu necunoscea aplecârile gardei, nici câ calculá la acést'a, ci se radimá numai pe armat'a regulata, pentru care din garnisónele aprópe de Paris a chiamatu prin telegrame trupe de intarire. La ór'a candu Bugeaud nóptea a primitu comand'a suprema, mass'a puterei sale armate erá intrunita in curtile si impregiurulu de la Tuilerie si de la Louvre; alte despartieminte mai mici ocupasera piati'a de la Bastille, otelulu de Ville, prefectur'a politiei si Panteonulu. Intregu centrulu Parisului, spatiulu intre Rue de la Paix, Boulevard, Rue St. Honoré, Rue Rambuteau si intre piati'a de la Bastille, erá in manile insurrectiunii, care de la fatal'a óra de séra a 23 fauru candu in Boulevardulu Capuciniloru inaintea otelului lui Guizot (ministeriu de esterne) s'a petrecutu acea scalda de sange, care a straformatu o demonstratiune de reforma in o revolutiune completa — crescea inmensu in estensiune, energiá si pregatiri.

Ah, ei n'au crutiatu ostenéla tóta nóptea; acesti sprinteni, iuti si ageri maiestri de baricade ai vechei Lutetia, in mai pucinu de o nópte au sciutu sê redice pe „ultima ratio populi“ in facia cu „ultima ratio regum“: 1512 baricade construite dupa tóte regulele artei, unde, necomputandu alte materiale, au intrebuintiatu 4013 grindu de lemne si 1.277,000 pietre de pavagiu. In posesiunea acestoru sute de citadelle improvizate, poporulu Parisului a reapucatu rol'a data lui de sórte, si s'a pusu a o esecutá cu barbatia, cu virtute si cu gratia, si a o plantá pe turnulu istoriei pentru tóte natiunile lumei. Lucrulu giganticu alu noptii, departe de a debilitá trupurile séu de a desconcertá anumele, elu numai a atítiatu si mai multu neinerederea, mani'a si voi'a de lupta la insurgenti. Not'a in „Monitoru“ ce a aparutu in deminétia, nici pe departe n'a potutu fi calificata de a molcomí spiritele. Diurnalulu oficialu in partea neoficiala impartesiesce vag'a notitia despre compunerea unui ministeriu Thiers-Barrot; ér in partea oficiala díce câ comand'a suprema a supra armatei si a supra gardei natiunale este data maresialului duce de Isly. „Ce?“ strigau omenii baricadeloru, „Bugeaud? Cartaciariulu din strad'a Transnonain, care a versatu sangele poporului ca riuri de apa, carneficele (ghídea) sistemului, alu carui

sofistu si jesuitu este Guizot? Acum vedemu, ce sunt promisiunile de reforma. Josu cu ele, si „aux armes citoyens!“ (la arme cetatiani.)

Inca strigetulu „Vive la republique“ nicairi nu se audîse; si nu incapa indoiéla, câ inca in deminéti'a de la 24 fauru s'ar fi potutu liniscei, multiumi si castigá poporul prin unele concessiuni oneste, conforme timpului si in sensulu reformeloru. Dar tóta ór'a, totu cuar-tulu de óra, totu minutulu, nefolositu in acestu intielesu, facea sê crésca man'á poporului; elu luà o positiune din ce in ce mai amenintatória elu deveniá resolutu pana la estremu. Ochii cari vedeau si urechile cari audiau, poteau observá, câ se apropia o catastrofa vehemeta. Pe frantile conducatoriloru republicani ardea bucurí'a, pe buzele loru jucá zimbetulu sperantici: ei simtiau in tóte vinele, câ acésta dí are, ba trebe sê aduca posibilitatea d'a aruncá ale'a.

Intr'aceea nici lui Bugeaud nu i-a fostu lene de a esaminá terenulu unde avea sê dé batai'a. Dóue línie marcau terenulu lui strategicu: bulevardii si parculu Senei. Pe drépt'a apei trebuiau a se tiené in vedere, ca puncte momentóse, citadel'a, otelulu de Ville, banc'a, piati'a Victorielor, si mai departe piati'a Concordiei si Bastilei, in midiloculu Bulevardiloru, legata prin port'a St. Denis; apoi in stang'a apei palatiulu invalidiloru si scól'a militaria, palatulu Bourbon (localulu de siedintie pentru camer'a deputatiloru), prefectur'a politiei si Panteonulu. Maresialulu decise a nu acceptá ataculu din partea insurgentiloru, ci a-i preveni prin agresiune. Deci organisá patru cólóné. Prim'a colóna, comandata de generalulu Sebastiani, avea sê inainteze prin stradele St. Honoré, des Prouvaires si Rambuteau catra otelulu de Ville, unde, plecandu la 5 óre de la piati'a Carrousel, la 7 óre a si ajunsu. A dóu'a colóna sub comand'a generalului Bedeau, plecandu la 5½ óre de la Tuilerie, avea sê tréca priu stradele Richelieu, Vivienne, Feydeau, Montmartre catra bulevarde si de alungulu acestora sê ajunga la piati'a Bastille. A trei'a colóna comandata de colonelulu Brunet, s'a pusu in miscare catra 6 óre pentru ca trecéndu prin stradele Saint-Pères, Jacob, Sena, Tournon si St. Dominique, sê intarésca puterea generalului Renault, care stá la Panteon. Comandantii acestoru colóné aveau ordinu, a luá cu asaltu baricadele ce aru cadé in calea loru, si a infrange cu energiá ori-ce opositiune. A patr'a colóna si-a rezervatu-o Bugeaud sub comand'a sa inmedata; cu acést'a a voitu a operá

la spatele celoru dóue d'antâiu, ca sê impedece reconstruirea baricadeloru ocupate si destruite. In urma, alu cincile svadronu avea sê remana in piati'a Carrousel ca reserva sub comand'a generalului Rulhières. In dispositiunile sale, maresialulu a crediutu câ n'are trebuintia de gard'a natiunale. Cine scie, déca n'a fostu o gresiéla acést'a?

Dar maresialulu se leganá in speranti'a mincinosá a unui triumfu, de care se credea si-guru.

Dupa ce a pusu colónéle in miscare agresiva, indata se apucá si scrise lui Thiers: „Am prevediutu demultu, amicul meu, câ noi eram sê fimu chiamati a salvá monarchi'a Resolutiunea mea este luata. Pe data ce voiu invinge acésta „rescól'a“ — si vomu invinge, câ-ci ne-curanti'a gardei natiunale si lips'a ajutoriului din asta parte, nu me voru retiené de la nimic — voiescu pré bucuros a intrá ca ministru de resbelu in ministeriulu formatu de dta, déca cumva presuntiv'a nepoporalitate a mea n'ar fi o pedeca nevincibila...“ Ce dovada comica a ilusiunii omenesci! Abié dóue óre trecusera de candu maresialulu a scrisu aceste, si „rescól'a“ erá de a supra, si mergea iresistibilmente catra scopulu invingerii. Chiar la acésta óra s'a mai datu unu semnu, care in luptele de pe stradele din Paris totu-de-una s'a consideratu ca decisivu. Elevii scólei politehnice au dechiaratu capulu institutului, câ ei voiescu a luá si voru luá parte la insurectiune; ei se imbraca in uniformele loru, se inarméza, si grabescu in masse catra diferitele locuri de lupta; si se arunca si ei in miscarca universalá ale carei flucte cresceau din óra in óra, din minutu in minuta. Multe puncte strategice fórté momentóse, precum pórt'a St. Denis, piati'a Concordi'a, cinci casarme, si afara de aceea cele mai multe localitáti de oficiuri publice, erau in manile poporului luptatoriu, altele erau strimtorate si blocate bine. Trupele ce operau, se vedeau din ce in ce mai rupte un'a de catra alta; ele erau ostenite, flamende si fara voia de a luptá; fara ajutoriu precum erau, ele se vedeau inchise in latiulu inmensu, alu carui nodu erau baricadele.

Intr'aceea dlu Thiers nu mai putea resuffá, atát'a alergase intru a cautá ministri, ca aflandu-i sê póta scapá ce ar fi mai fostu de mantuitu.

Iosifu Hodosiu.

(Va urmá.)

SALONUL.

Conversare cu cetitóriele.

De la Scaldele Basnei, 8 iuliu 1870.

(Singuretatea. — Martirii animei. — Limbăgiulu actiunii. — Originea sarutării. — Speciele sarutării. — Sarutări moi, uscate, reci, tiparite, publicate, politice, filantropice.)

Sunt anumite mominte in viét'ă omului in cari elu cërca singuretatea, fuge de societate, doresce silentiulu selbeloru si umbr'ă stejariilor. Ací pôte visă liberu, ací se pôte ocupă cu idealulu animei si sufletului seu.

Siedeam la umbr'ă unui betranu stejariu si cetiam „le ultime lettere di Ortis“ — ultimele epistole ale lui Ortis. Medităm a supra acestui nobilu june italianu, care a iubitu cu frenesia o juna fecióra si patri'ă sa, si dupa ce le-a pierdutu pe amendouë, dupa ce pierdù totu ce a iubitu, s'ă sinucisu.

Cātu fù de ferice fù Ortis cugetăm in mine. Elu iubi si fu iubitu, si atunci candu pierdù dulcele idolu alu sufletului seu, trecù in alte regiuni, unde totulu e amoru si placere. Ortis si Werther, Foscolo si Goethe. Cei d'antăiu doi martiri, două victime ale animei lor, cesti din urma doi mari cugetatori, cari au apoteosatu simtiementulu.

Déca in calea vietiei mele asiu intêlni o Francesca, o Teresa, o Beatrice, ce n'asiu face pentru ele? déca nu le-asiu poté immortalisă, m'asiu nisui celu pucinu sê le facu sê créda, că acésta lume este cu totulu alt'ă decâtu o vale a plangeriloru, precum o descriu multi.

Eram cufundatu in aceste meditatiuni, candu o juna trecù ca o fantóma pe dinainte-mi. Eră contes'ă Francesc'ă A. . . o juna frumosîca, a carei gurit a admirabila incanta pe toti căti o privescu. Privindu gurit'ă acestei copile, sarutarea mi se presintă fara de a o fi invitat.

O sarutare, cuventu magicu! O sarutare ne introduce in viét'ă, o sarutare ne acompániéza candu trecemu intr'ó alta lume mai ferice. — O sarutare e inceputulu si fin'tulu. Ce fericire pôte egală pe aceea ce o simte o mama, candu depune primul seu sarutu pe fruntea copilului seu? cine va poté esprime prin cuvinte deliciulu unei copile, candu ea prin unu sarutatu si-da anim'ă si sufletulu fiintiei ce adóra?

In timpii primitivi, atunci candu se pusera bazele datineloru si deprinderiloru popóreloru, actele esterne formau o mare parte din ceea ce adi numimu limbăgiu umanu. In acestu limbăgiu alu actiunei, sarutarea eră simbolulu expresiuniloru de afectiune, de respectu, de reverintia si frătia. Pliniu sustiene, că sarutarea fu introdusa in Rom'ă de catra barbati. Matróneloru romane nu li eră permis a bé vinu, deci ea sê le póta cunósce déca au beutu, barbati inventara unu minunatu espediente: sarutarea. Eu inse credu, că sarutarea e multu mai vechia, că-ci aflămu mentiune de pre ea in cartile lui Moise, Tobu si Salamonu.

Ceremoni'ă sarutării cu timpu facù progresu; si in sa-si natur'ă se arata atātu de industriósă si delicata, pentru că sub pelti'ă fina si delicata a buzeloru se afla

unu nervu care e in comunicatiune dirépta cu anim'ă, de aci se esplica farmeculu sarutării.

In Rom'ă feteloru nu li eră iertatu a sarutá in publicu, si severulu Catone alungà din senatu pe unu cetatiénu romanu din caus'ă că si-a sarutatu mui'rea in presinti'ă ficeei sale.

Cei d'antăiu crestini urmandu invetieturele apostoliloru adoptara „sarutarea pácii“, si la agape (cine amoróse) crestinii si crestinele se sarutau in numele „amorului fraternu.“ Dupa o durata de patru seculi acésta datina s'ă stersu din caus'ă consecintieloru sale. . . .

La andu la o parte istori'ă, trecu la enumerarea specieleru sarutatului Della Casa, arhiepiscopulu Beneventului impartia sarutulu in móle si uscatu:

„Trovansi baci al mondo di due sorte:
Parte ne sono asciutti e parte molli.“

Capelanulu lui Ludovicu alu VII, maiestruulu André in opulu seu „principalele precepte ale amorului“, dîcundu că amorulu consiste in o legatura de fragedîme si intr'ó contemplatiune spirituala, sustiene că acésta pasiune pôte ajunge „usque ad oris osculum“ — pana la sarutarea gurei.

Sarutarea e mórtă si viua. Dîce-se mórtă candu-i lipsesce actiunea redibitória; si viua candu gur'ă cu gura se ranesce, si un'ă atâta donéza alteia, precātu i-a luat:

„Quando a ferir si va bocca con bocca,
E che in un punto scocca
Amor con soavissima vendetta,
Quando, con giuste voglie
Tanto si dona altrui, quanto si taglie.“

Asta specia de sarutări se mai numesce si calda spre a se deosebi de cele reci, intre cari se numera si cele epistolari, cari se trametu prin epistole, dar sunt cam fara gustu, din causă că sarutarea e unu atare fructu, ce trebue culesu pe arburu, că-ci atunci are unu dulce gustu.

Mai e o specia de sarutare numita mercantile séu platita. De acést'ă pucinu diferesce sarutarea de mana a spanioleloru, cari sarutandu-ti man'ă, ti-fura inelele, séu cum dîce poetulu:

..... nel baciare le mani
Ti succiano le anella come zingane.“

Sarutulu de procura, inventatu de unu lordu englesu, carele fiindu departe de a sa miledy, i tramise prin unu amicu urmatória politia: „Scump'ă mca! Veti fi buna sê solviti indata pentru acésta politia trei sarutari, care valóre o veti trece la contulu barbatului vostru.“ Sermanulu lordu dupa două lune trebuì se încépa procesu de despártire. . . .

Sarutarea política la noi nu e in usu. In Itali'ă fù introdusa de marele apostolu Mazzini. Sarutările filantropice se dau de catra dómnele frumóse cu scopu de binefacere.

Miss Paulina eră o gratiósă actrice in Londra. Ea se facù negutiatória intr'unu bazaru de binefacere. Candu unu cumperatoru se opriá dinaintea ei, lu-intrebá:

- Dle, doriti unu sarutatu?
- Cātu costa?
- O ghinee. E pretiu fissu.
- Nu e scumpu.

Cumperatoriulu depunea ghinea si asceptá sê i se consemne marf'a. Atunci frumos'a vindietória luá o bucata de hartía, o sarutá, o puneá intr'o coperata, ca sê nu evaporeze si o dá cumperatoriului.

In Nóa-York unu avisu publicatu in jurnale anuciá publicului — in anul trecut — cá intr'o di anumita miss Arabella, un'a din cele mai frumoase fete — de la 12 pana la siese ore de séra e la dispositiunea publicului, si cá ori cine o póte sarutá pe pretiulu de unu dolaru. Venitulu erá destinatu pentru victimele unui focu. Cu míle alergara sê sarute pe frumos'a americana. Arabella sublima ca angerulu caritáti se duse la nenorociti, impartí banii, de unde se rentórse a casa insocita de binecuventárele celor nefericiti.

I. C. Dragescu.

Teatru natiunalu.

Orascia, 13 iuliu. Domnule Redactoru! Sub impresiunea unui adevératu entusiasmu scriu aceste síre. Celebrulu nostru artistu, dlu Mateiu Millo in escursiunea sa artistica a arangiatu si in urbea nóra cáte-va representatiuni, cu tóte cá scopulu dlui erá, la inceputu, a merge de la Sabíu la Clusiu. A fostu dara o surprindere fericita pentru noi a vedé pe scumpulu nostru artistu cá, invítatu cu caldura fratiesca din partea intielegintiei orasciane, grabesce a fericí, prin escelentele sale productiuni, mic'a nóra urbe.

Meritulu principalu in privinti'a ast'a se cuvine dlui Mihailu Dobo, secretariu judecatorescu care, in sarcinatu din partea intielegintiei romane, facú tóte pentru a ni dá oca-iune sê gustámu placerile, ce numai din representatiunile romanesci ale unui artistu genialu, ca dlu Millo, ni le poteam procurá.

Dlu Millo a facutu in adevéru unu sacrificiu insemnatu venindu in midiloculu nostru, unde trebui sê ascepte si sê colucre tempu de trei díle pentru crearea unei scene in otelulu „Contele Séceni“, intr'o sala destulu de spaciósa si eleganta. Dlu Dobo si junele romanu N Vladu areta'a si cu asta oca-iune, cá scíu sê imbracisese cu insufletíre si energia ori ce intreprindere frumoasa, natiunala.

Doritulu nostru óspe sosi in 4 iuliu, sér'a si incepu representatiunile sale in 7 iuliu, cu „Lipitorile Sateloru“, terminandu-le in 11 l. c. cu „Prapasteile Bucuresciloru“, in presinti'a unui publicu farmecatu pana in adunculu inimei sa'e prin art'a si limbagiulu dulce alu societáti dlui Millo care, ca totu-de-un'a, scíu, prin talentulu seu maretiu, sê potentieze si de asta data, pana la gradulu supremu, entusiasmulu nostru. Sê ne mirámu? Ba nu e de miratu, cá creatorulu scenei romane, geniulu admiratu alu Romaniei, in-spira bucuria si placeri ne mai gustate in sinulu fiiloru Romaniei ciscarpatine, care sufere adi, candu i-lipseste chiaru si scen'a, celu mai inocentu focaru alu placeriloru, celu mai salutaru institutu pentru crescerea si conservarea unui poporu.

Dar nu numai orascianii au avutu parte in admirarea dlui Millo si a societáti lui; multi Zarandani

si Deveni au alergatu sê véda manifestatiunile cele mai sublime ale unui geniu, care a sacrificatu o viétia intréga pentru a aretá lumii, cá jun'a ramura a rasei latine, plantata de divii imperatori ai Romei eterne, in orientulu Europei, inca vré si e capabila sê ie parte in concertulu popóreloru, ce mergu inainte pre plaiulu in floritu alu culturai si progresului.

Sê mai vorbimu óre despre aplausele viue, ce raspundeau din publicu la tóte manifestatiunile artei si talenteloru dloru actori si actrice? Sê mai spunemu, cá buchetele de flori, decorate cu prime in tricoloru romanu, sborau in vrvuri la piciórele dlui Millo si actoriloru lui?

A, e de prisosu, amate lectórie, sê vi-le insíru aceste si alte asemenea; ce ve potu amintí inca, este cá iubítulu nostru Millo, petrunsu de viuele espressiuni ale sincerului nostru entusiasmu, ni déde patru representatiuni, cu tóte cá numai pentru trei venise la noi.

Nu aflámu destule cuvinte pentru a recomandá fratiloru nostri din giurulu urbiloru, prin cari dlu Millo va trece, sê nu-si pregete a se infacisiá, cu ori-ce sacrificie, pentru a vedé si simtí acea ce nu scímu, candu vomu mai avé oca-iune sê vedemu si simtímu, adeca representatiunile dlui Millo si efectulu loru.

In representatiunea din urma, chiamatu de mai multe ori pre scena, in fine cu intréga societatea sa, dlu Millo si-luá de la noi remasu bunu prin cáte-va cuvinte petrundietórie — „nu me uitati, cá nice eu nu ve voiu uitá“, — cari stórsera lacreme din ochii publicului intristatu pentru departarea scumpului nostru Millo. De ce nu mai póte sê remana in midiloculu nostru? A, noi suntemu pré egoisti! Las' sê guste si alti frati din fericirea nóra.

In 12 l. c. des de-deminétia, dlu Millo porní catra Clusiu. Ddiu sê-lu pórté in pace in tóte cáile lui!
Unu romanu.

Curierulu modei.

— Pesta 21 iuliu. —

Eram la gar'a calei ferate. Cupee de clas'a prima, in trenulu catra Vien'a, erau deschise pentru a primi in sinulu loru unu numeru nu micu de dame tinere frumoase, si pentru a sborá cu ele departe, intre dealurile inverdíte de la Carlsbad? de la Wiesbaden? ori in alte plaiuri in florite, unde báile recreatórie le asceptau cu braciele deschise, unde spiritulu si fantasi'a loru va respirá aerulu unei fericite distractiuni? — Nu potemu scí; lasámu sê gácésca amabilele nóstre cetitórie.

Noi vomu vorbí, de asta data, despre vestmintele frumoase ale unoru dintre acele frumoase femei. Vestmintele pentru sesonulu scaldeloru nu sunt mai norocóse decâtu sororile loru destinate pentru serile de teatru: acele, ca si aceste, au misssunea d'a atrage, odata de dóue ori, atentiunea publicului a supra dragalasieloru loru portatórie, si apoi? ele disparu.

Un'a dintre damele caletórie portá unu vestmentu de visita, din metasa de colórea lila, de desubtu cu ineretítire late.

Suc'n'a superióra erá larga, troussirata din apoi si de ambe laturile, decorata cu síre de dintele negre. Spacelulu erá taiatu, in forma patrata, dinainte si din apoi; flusturele lui ineretíte, chindisite cu dintele

negre; d'a supra taiaturei se vedea unu altu spacelu de dintele negre, cu rúche lila si cu increfture negre. Manecile large inca erau decorate cu rúche lila si cu increfture.

Cealalta avea vestmentu de peru, de colórea pravalui, la póle cu trei síre de increfture tivite cu dintele anguste albe. D'a supra increftureloru rúche de tafota verde. Partea dinapoi a suenei erá inflata bini-sioru, pré dupa moda, asié câtu trebuie sê marturissimu, câ e departe d'a esprime vre-unu gustu de estetica.

Spacelulu acestui vestmentu erá inaltu, taiatu dinainte, cu dintele albe si rúche verdi.

Amu vedutu si unu vestmentu de séra, pentru preambulare; sucn'a de desubtu neteda, din faille albu; cea d'a supra mai larga, din atlasu chindisitu cu verste albe si rosie, din apoi totu atátu de lunga ca cea de desubtu, dinainte deschisa, giuru in pregiuru decorata cu rúche rosie. Acestu vestmentu, cu tóte câ e simplu, va fi multu admiratu.

Amu mai observatu si câteva mantele gatite din moll albu si decorate cu dintele si prime de catifea.

CE E NOU?

* * * (*Socieetatea academica romana*) s'a convocatu si in anulu acest'a. Delegatiunea convinsa despre necesitatea, ca in anulu curinte sê aiba locu una sesiune câtu mai completa, spre a poté deliberá a supra mai multoru cestiuni de cea mai mare importantia ce cadu in sfer'a ei de lucrare, a adusu a minte membriloru dispositiunea statutelor, invitandu-i a se presintă negresítu la diu'a prevediuta.

= (*Brav'a junime romana din seminariulu ghierlanu*) publica in „Gazet'a Transilvaniei“ „unu ecou la ideele de a infiinti academiá romana de drepturi si a contribui pentru fondulu unui teatru natiunalu“, cu devis'a „uniti-ve in cugetu, uniti-ve 'n simtíri!“ — Acestu manifestu plinu de flacare nobile, june adauge multu la simpatí'a si stim'a ce nutrimu pentru junimea din Gherl'a, ca-si pentru intréga junimea romana, garanti'a unui venitoru mai fericite pentru poporulu romanu. In tóte timpurile, tenerimea a fostu spiritulu, geniulu ce a creatu, propagatu si realizatu idei mari si principie sacre. Ast'a este chiamarea junimei — asta-di mai multu decâtu ori candu de alta-data. — Éca, ce díce junimea romana din Gherl'a, societatea alexisincaiana: „Sê fondámu academiá romana de drepturi si sê contribuimu pentru fondulu unui teatru natiunalu! Aceste cuvinte resuna din Dunare in Carpati, éra eculu loru nu e altu-ceva decâtu síopt'a animei fícarui romanu adevératu. Necesitatea acestoru dóue institute natiunale e atátu de urgenta, atátu de intetítoria câtu, fara d'aceste, suntemu pierduti, cademu prada, cademu sacrificiu, ni pierdemu limb'a, ni pierdemu natiunalitatea in casanulu celu maiestritu alu magiarisárii!“ Dreptu aceea, ea „saluta aceste idei si promite, câ va staruí, din tóte poterile sale, sê faca si pe poporu a íntielege si spriginí acele idei sublime cari, óre-candú realizate, voru torná balsamu recoritoriu spre vindecarea raneloru lui seculare. Deci, ce ni mai remane de facutu? Nimicu decâtu, punendu umeru la umeru, sê ne apucámu de lucru!“ — Salutámu cordialu acestu apelu romanescu, aceste tendintie generóse ale ju-

nimei romane, si intrunimu cu a ei vócea nóstra: La lucru, frati romani, câ timpulu a inaintatu!

= (*Noulu procesu de presa alu dlui Alesándru Romanu*) s'a pertractatu in 18 juliu, de la 9 óre antemeridiane pana la 1 óra dupa média-di, la curtea juratiloru din Pesta, in presinti'a unui publicu numerosu. Verdictulu juratiloru a dechiaratu cu 11 voturi contr'a 1 de *nevinovatu* pe dlu Romanu. Ovatiuni viue au íntempínatu atátu pe acusatulu absolvitu câtu si sentinti'a drépta, provenitória din liber'a consciintia a juratiloru. Insemnámu, in fine, câ dlu Romanu s'a aperatu insu-si, intr'unu tonu energicu si romanescu.

= (*De la dieta.*) Pertractarea generala a proiectulu pentru organizarea municipieloru s'a terminatu in siedinti'a de la 16 juliu a camerei pestane. Facundu-se votare nominala, proiectulu fú primitu cu o majoritate de 58 voturi. Deputatii romani, afara de cáti-va, au votatu contr'a, adeca: dr. Iosifu Hodosiu, Alesándru Mocioni, Lazaru Ionescu, Vincentiu Babesiu, Antoniu si Georgiu Mocioni, Sigismundu Popoviciu, Sigismundu Borlea, Emericu B. Stanescu, Vasiliu Buteanu, dr. Aureliu Maniu, Petru Mibali, Vasiliu Jurca, Vincentiu Bogdanu, Demetriu Ionescu — toti contra; ér Iosifu Hosszu, consiliariu de sectiune la ministeriulu de interne, si Georgiu Ioanoviciu, secretariu de statu la ministeriulu cultelor, au votatu pentru proiectu. Eugen. Mocioni (morbosu), Niculau Petricu (morbosu), Iosifu si Sigismundu Popu au absentatu.

Literatura si arte.

* * * (*Dlu Mateiu Millo*) a inceputu la Clusiu sírulu represintatiuniloru sale cu *Lipitorile satelorú*, si fu primitu cu atát'a entusiasmu, încátu cu o dí mai nainte nu se mai poteau capetá bilete de intrare.

= („*Viéti'a dupa mórté*“) dedusa din misteriu lu fíntiei omenesci si desertatiunea celoru trecátoria. Acest'a este titlulu unei carticele de 143 pagine octave, data publicului romanu de dlu Ioanu P. Papiu, preotu romanu la institutulu corectoriu transilvanu din Gherl'a. Ce e acésta carte? Amu frundieritu-o si amu aflatu, câ ea este o modesta disertatiune poetica, destulu de frumósa, ilustrata cu o multíme de citatiuni filosofice, morale si religióse din autori crestini si profani (dupa cum dlu autoru numesce pe clasicii latini, elini s. a.) Opsiorulu acest'a e fórte binevenitu asta-di, in epoc'a materialismului, candu, preocupati de esigentiile vietiei nóstre concrete, pucini si numai arare ori parasimu lumea reala, pentru ca, trecundu preste marginile ei, spiritulu nostru sê cerce ínfinitile plaiuri in florite ale unei lumi ideale. Dreptu-ce lu-recomendámu onorab. nostru publicu lectoru, cu observatiunea, câ se poté procurá de la dlu autoru, din Gherl'a, cu pretiu de 70 cr. unu esemplaru pre chartía ordinaria, éra pre chartía mai fina cu 90 cr. Dnii co-lectanti voru primí dupa 10 esemplare unulu dreptu gratificatiune.

Contribuiri si oferte

in favorulu teatralu natiunalu.

Abrudu, 12 jul. Despre banii incursi la fondulu de teatru de la balulu tienutu in Abrudu in 14 fauru 1870 am onóre a ve alaturá aici in origine libelulu de

la cas'a de pastrare din Sabău sub nr. $\frac{9}{57007}$ despre depunerea sumei de una suta florini val. austr. care veti avé bunetate a o predá comitetului infiintiatu in caus'a teatrului.

Spre publicare se tramitu urmatóriele nume :

Basiliu Bosiot'a ases. de sedria 10 fl., Simeonu Balintu protopopu, 2 galb., A. Ales. Tobiasiu parocu, 1 fl., Ales. Tobiasiu notariu, 2 fl., Mihailu Cocu proprietariu 1 galb., Nistoru Margineanu sup. locotenente c. r. 3 fl., Ioanu Gallu protopopu, 1 galb., Ioanu Balea preotu in Bistra, 5 fl., Nic. Ariesianu parocu in Certege, 1 fl., Moise Manovicu jude com. in Carpenisiu, 2 fl., Augustinu Cultoru, paroculu Bistrei, 1 fl., Ioanu Todescu parocu in Buciumu, 2 fl., Avramu Bocanicu proprietariu in Rosia-montana, 1 fl., Nicolau Baisianu parocu in B.-Isbit'a, 1 fl., Sofi'a Telechi proprietársa in Abrudu, 1 fl., Gerasimu Muncacianu cantoru in Abrudu, 1 fl., Dionisiu Adamovicu preotu in Abrudu, 3 fl., Ales. Lazaru proprietariu de mine, 2 fl., Arkosy Károly ases. sedriale, 1 fl., Ioanu Visia proprietariu, 2 fl., Petru Mihailovicu pielariu in Abrudu, 1 fl., Ales. Danciu not. in Buciumu, 3 fl., Lazaru Vladu arendatore de acisa, 2 fl., Arone Previa cancelistu, 2 fl., Dionisiu Tobiasiu presied. sedriei, 3 fl., Ioanu Ninger, ases. de sedria, 1 fl., Alb. Oelberg ref. montanu, 1 fl., Ales. Popu ciobotariu, 2 fl., Ioanu Teocu cancelistu, 2 fl., Dem. Verindeanu perceptore pensionatu, 2 fl., Bas. Popu de Harsianu avocat, 5 fl., Tobiasu Salvin'a proprietársa, 5 fl., Nic. Veltianu archivariu, 2 fl., Mateiu Nicola avocat, 2 galbeni, Simeonu Caianu medicu in Rosia, 2 fl., Ioanu Vladu notariu in Rosia, 2 fl., Iosifu Iurca negutiatoriu in Rosia, 2 fl., Mihailu Stupa proprietariu, 2 fl., Nicolau Hetcu propriet. in Rosia, 2 fl., Ioanu Patitia protopopu in Campeni, 4 fl., Rubinu Patitia v.-not. in Abrudu, 5 fl. Din cari apoi substragendu-se spesele avute a remasu curatu 64 fl. v. a. si 6 galb. imperiali.

Alu onor. Redactiuni

stimatoriu
Rubinu Patitia
v.-notariu.

Tria (prefectur'a Biharia) 10 iuliu. Domnule redactoru, am onóre a tramite 2 fl. pentru fondulu teatrului nationalu.

In alti ani mai multu !

Ionu Sabo,
preotu.

Din strainetate.

= (*Resbelulu intre Franci'a si Prussi'a este indicatu*) oficialu, dupa cum prevediuramu in nrulu trecutulu alu fóiiei nóstre. Ministrulu francesu pentru esterne, ducele Grammont, descoperí inaintea corpului legislativu motivele, cari au indemnatu pe guvernulu imperialu sê iéó mesure energice, pentru a salvá demnitatea natiunei francesce, desconsiderata din partea dinastiei prussiane. Cuventarea lui si tóte propunerile guvernului pentru provisiunca armatei francesce fure primite si acordate cu mare entusiasmu de reprezentantii poporului francesu. Indicarea resbelului fu tram'sa la Berlinu in 19 l. c. Comunicatiunea intre Franci'a si tieretele germane este intrerupta. Telegramel mai nóue ni spunu, cá in apropiarea Renului tunurile bubue degiá.

Armat'a francesa, condusa de Mac-Mahon, sub comand'a suprema a imperatului Napoleonu, pórtá numele „armat'a de la Renu.“

= (*Motivulu resbelului intre Franci'a si Prussi'a*) — dupa cum se afirma — este impregiurarea, cá regele Villiamu n'a voiitu sê asigure, prin autografu, pe imperatulu Napoleonu, cá si-va retrage pentru totu-de-un'a invoiirea acordata ducelui de Hohenzollern, Leopoldu, pentru a poté primí corón'a Ispaniei; de-óra-ce Franci'a vre, ca Ispani'a sê aiba unu principe din ras'a latina. Representantele Franciei, Benedetti, cerú audientia de la regele Prussiei, pentru a-i descoperí dorinti'a imperatului seu. Regele Villiamu a refusat d'a-lu primí in audientia. Ast'a fu schinteu'a, din care se va escá póte unu focu teribilu.

= (*Bismarck*) spuse, in 19 iul., parlamentulu germanu, cá representantele francesu a prezentatu degiá guvernulu prussianu indicat unea resbelului. Parlamentulu primí cu aplause cuventarea lui si decise a tramete regelui adresa de fidelitate.

= (*Napoleonu*) a emisú catra statele germane de la média-di unu manifestu, prin care le provóca, sê se dechiare in 24 óre, daca voiescu séu ba a fi neutrale; de-óra-ce elu nu voiesce sê ocupe nice o palma de locu din pamentulu germanu. Ele facu demonstratiuni si se inarméza in contr'a Franciei.

= (*In Germani'a*) se facu demustratiuni de indignatiune contr'a Franciei. Representanti'a cetatienésca din Berlinu a indreptatu catra rege o adresa de fidelitate. Regele i-a respunsu in tonu martialu, esprimendu-si increderea ce o are in eroismulu armatei sale si in patriotismulu germaniloru.

= (*Gorciacoffu*) petrece in Parisu pentru a midiloci pace (?) Nu se scie, daca Russi'a va remané neutrala séu ba. — Conduit'a Austriei facia cu resbelulu depinde de la portarea Russiei.

= (*Armat'a*) francesa de la Renu numera preste 800,000 feciori, prevediuti cu arme de sistemulu celu mai nou. Armat'a confederatiunei nordice se díce a fi de 900,000 mii.

= (*Napoleonu*) primí, in dominec'a trecuta, deputatiunea senatului. Rouher lu-salutá. Imperatulu respunse : „Amu inceputu unu resbelu seriusu, care recere colucrarea toturoru fiiloru Franciei. — Locuitorii quartier-ului latinu, cei mai pronunciatu contrari de pana acum ai imperatului, fécera ovatiuni in onórea lui si a armatei francesce.

= (*Cortchulu generalu*) alu imperatului Napoleonu va fi in Metz. Printiulu imperialu inca va fi in castrele de la Renu.

= (*Se díce*) cá principele de corona alu Prussiei si generalulu Steinmetz voru conduce óstea ce va operá in Germani'a sudica, regele si generalulu Moltke voru fi in fruntea armatei colosale ce inainta catra Renu, éra principele Carlu Fridericu si gener. Herwarth von Bittenfeld voru conduce armat'a nordica catra Hanovr'a.

= (*Hannoverianii*) emigrati in Franci'a au inceputu sê formeze unu legionu „annovrianu“ contr'a Prussiei.

= (*Belgiulu si Dani'a*) voru remané neutrali, — asié se díce.

= (*In porturile*) de la Cherbourg, Brest si l'Orient se aprovisunéza 14 náii pancerate, pentru a pluti pre mare contr'a Prussiei.

= (*Marele generalu*) alu republicei francesce,

Changarnier, oferi imperatului serviciul bratieloru sale; éra doi principi d'Orleans vreu sê iée parte in resbelu oa — simpli gregari.

= (*Trupele franceze*) voru parasí in dílele aceste Rom'a, lasandu-o adeveratiloru ei fii, italianiloru.

= (*Unu telegramu*) spune, câ 20 mii de francesi aru fi trecutu degià Renulu pre la urbea Kehl, ocupandu puntea de fieru din apropiare.

= (*Unu altu telegramu*) spune, câ francesii au intratu in Bavari'a. Avangard'a bavara s'a retrasu.

= (*Pregatirile*) pentru lupta curgu cu iutiéla admirabila in ambe partile. Directiunea caliloru ferate din Franci'a a despusu, ca taber'a de la Chalons sê fia transportata la Renu in tempu de 16 óre. Dóue nâi franceze au pornitu din Toulon pentru a readuce din Algeri'a armat'a franceza. 1200 centenarie de farina si carne fripta s'au transportatu in Elsale. — Tóte liniele ferate ale Prussiei sunt ocupate de transportarea militiei.

= (*Baronulu Werther*) representantele Prussiei se departà in 15 l. c. din Paris. S'au facutu demunstratiuni viue de resbelu in faci'a palatului reprezentantelului prussianu.

= (*In Paris*) se facu manifestatiuni grandióse in favórea resbelului contr'a Prussiei. Poporulu ambla in susu si in diosu pre strade cantandu Marseilles'a si strigandu „traiesca imperatulu! susu, la Berlinu!“ Mai multe fóie au deschisu subscriptiuni de oferte pentru armat'a de la Renu. Numerulu voluntariloru cresce in modu admirabilu. Nu este partitu francesu, care sê nu se insufletiesca pana la entusiasmu pentru salvarea „onorei si gloriei“ franceze.

= (*Regina Prussiei*) publicà prin fóie urmatorulu apelu: „Patri'a nóstra cere, ca fia-care femeia germana sê-si faca detorinti'a! Trebuie sê trametemu, inainte de tóte, ajutoriu la Renu! — *Regina*.“

= (*Tesaurii regelui Villiamu*) fure transportati (dupa cum se díce) in Boemi'a, la fortaréti'a Zbirow, pre bunulu lui Stroussberg.

= (*Turci'a*) se inarméza cu mare iutiéla.

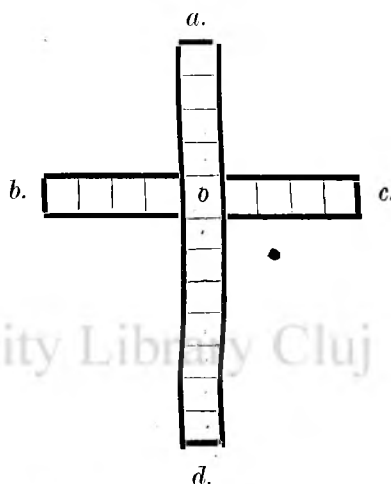
= (*O scóla superióra pentru femei*) se va infintiá in New-York. Missiunea acestei scóle va fia dá femeiloru o qualificatiune mai inalta, in tóte ramurele vietiei practice. Scól'a acést'a va avé clase deosebite pentru tehnologia (artile practice), pentru filologia si literatura. Fói'a „N. Y. T.“ motivéza necesitatea acestui institutu superioru in unu modu nu pré magüitoru pentru cultur'a femeiloru americane, anume: „Affâmu, câ in meseriele si functiunile intreprinse de barbati in comunu cu femeile, aceste din urma nu potu concure nice de-cum cu barbati, stau departe in dere-tulu acestor'a. Ca copiste ori contoariste, ele sunt lenióse; numai arare ori facu estrasuri bune din documentele ce li se predau; ca ajutante in negutiatorie, ele nu sunt prompte in calculu si-su negligente facia de cumperatori; ca inspectrice in bibliotece, sunt pucinu complezante facia de publiculu cetitoriu; ca culegátorie in tipografie sunt, de comunu, nedibacie. Nu credemu, ca cine-va sê ni arete succesuri imbucurátorie, din labórea femeiesca, in ori-care din ramurele meserieloru esecutate pana mai de-una-di numai de barbati.“

= (*Infalibilitatea papei*) este faptu decretatu urbi et orbi, in butulu protesteloru toturoru omeniloru luminati. Pap'a e morbosu. Mediculu lui, dlu Viale ne asigura, câ santitatea sa nu e in periclu de móрте.

= (*Unu concursu curiosu*) de saltu (saritu) a avutu locu nu demultu in New-York. „Jurnalulu americanu“ spune, câ dóue fete june escelara in acelu concursu pentru unu premiu de 1000 dolari. Spatiulu, preste care aveau sê sara, éra de 10 pasuri si 3 policari. Dsiór'a Magié Fischer castigà premiulu; concurent'a ei, domnisiór'a Grael White n'ajunse met'a cu trei policari. Ele portau cióreci de flanelu, camesia de merino si cisme strimte. S'au mai facutu, cu acést'a ocaziune, concursuri pentru unu premiu de 10,000 dolari.

Gâcitura.

de Aur. Papianu.

Sê se stérge din crucea acést'a 2 quadrate asié, ca pre langa intregitatea formeii crucei, si dupa stergere sê se póta numerã: 1) de la *a* pana la *d* 12; 2) de la *b* prin *o* pana la *d* 12; si 3) de la *c* prin *o* pana la *d* asemenea 12 quadrate, chiar asié precum in crucea acést'a se póte observá. Mai multe quadrate nu se potu sterge.

Deslegarea gâciturei numerice din nr. 24.

• *Mateiu Millo, regele scenci romane, intru multi ani sê vicdie!*

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele: Valeri'a Albanu n. Nanescu, Idoni'a Damsia n. Emanuilu, Mari'a Calinescu, Minodor'a Baiasiu; si de la domnii Augustu Veveritia si Basiliu Iuga.

☞ *Suplementu: „Cavalerii noctii“ tomulu I, col'a II.*